

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- α) Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 70-73 : «Οι κυβερνήσεις... και μυστική.»
- β) Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 135-136 : «Προκειμένου να...στρατηγό **Σκόμπυ.**»
- γ) Απάντηση, Σχολικό βιβλίο σελ. 154 : «Τον Μάιο... ανθρωπίνων δικαιωμάτων.» (Η Σύσταση του αποτελεί όφελος της επιτυχίας του Σχεδίου Μάρσαλ)

ΘΕΜΑ Α2

- α) Σωστό
- β) Λάθος
- γ) Σωστό
- δ) Σωστό
- ε) Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 60 : «Τέσσερις ήταν... της χώρας.»

ΘΕΜΑ Β2

Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 86-88 : «Ο εθνικισμός... τρία χρόνια.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α) Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 99-100 : «Στο όνομα... σοσιαλιστικού δόγματος.»

Ιστορικά Παραθέματα

Κείμενο Α

- Σε αυτό το ιστορικό παράθεμα γίνεται αναφορά στη δράση των «Μελανοχιτώνων», τη γνωστή σκληροπυρηνική ομάδα των μελών του ιταλικού κόμματος με τη μαύρη στολή. Αυτοί, μετακινούμενοι με οχήματα, ήταν γνωστοί για την άσκηση βίας εναντίον περαστικών που θεωρούσαν ότι δε σέβονται επαρκώς το καθεστώς είτε επειδή δε χαιρέτιζαν τα φασιστικά σύμβολα είτε επειδή τύγχανε να φορούν κάτι σε κόκκινο χρώμα («Ανεβασμένοι επάνω... γραβάτα κόκκινη.»)
- Όταν κάποιος μάλιστα τολμούσε να τους αντισταθεί, οι συνέπειες για τον ίδιο ήταν μακράν χειρότερες («Αν κανείς... μεγαλύτερες διαστάσεις.»)
- Οι «Μελανοχιτώνες» δε δίσταζαν να επιτίθενται ακόμα και σε κοινωφελείς θεσμούς της Ιταλίας, όπως ήταν το Ταμείο Εργασίας, το Σπίτι του Λαού κλ.π. Γενικότερα, μετέρχονταν κάθε δυνατό μέσο καταστροφής, καίγοντας συχνά σπίτια και κτίρια, εκτελώντας ανεξέλεγκτα και απροκάλυπτα αθώους και ισοπεδώνοντας τελικά τα πάντα στο πέρασμά τους («Οι φασίστες... ή δολοφονούνταν...»)

Κείμενο Β

- Βασικός δίαυλος διάδοσης του φασισμού στην Ιταλία υπήρξε ο χώρος της εκπαίδευσης, η οποία δεν αποσκοπούσε τόσο στη δημιουργία παιδευμένων ατόμων όσο στη σύσταση ενός λαού διαποτισμένου με εθνικιστικές αξίες και τυφλή υποταγή στο καθεστώς («Ο προσηλυτισμός... στο καθεστώς.»)
- Η φασιστική ιδεολογία στην εκπαίδευση (σε κάθε βαθμίδα της) ενσαρκώνεται ακόμα και από τις ενδυματολογικές επιλογές των

καθηγητών (μαύρα πουκάμισα), αρκετοί από τους οποίους αξίζει να σημειωθεί ότι προέρχονταν από τα ανώτερα αστικά στρώματα («Πέρα από...φασισμό»),»)

- Καθιερώθηκε ακόμη η στρατολόγηση από τα οκτώ , αγοριών και κοριτσιών, σε μια προσπάθεια μετατροπής τους σε πολεμοχαρή άτομα, εξοικειώνοντάς τα με τα όπλα και τη βία («οι νέοι... και παρελάσεις.»)
- Ασφαλώς, δινόταν προτεραιότητα στην προσομοίωση των αγοριών σε πολεμικές συνθήκες , ενώ σε ό, τι αφορά τα κορίτσια προετοιμάζονται για το ρόλο της τραγικής μάνας που είναι έτοιμη να θυσιαστεί το παιδί της για το «καλό» της πατρίδας και, βέβαια, του Μουσολίνι («Στα αγόρια... του Ντούσε.»)

β) Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 100 : «Η άνοδος... του αυταρχισμού.»

ΘΕΜΑ Δ1

α) Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 158 : «Η δικτατορία... τυραννικού καθεστώτος.»

Ιστορικά Παραθέματα

Κείμενο Α

- Από την αρχή της ύπαρξής της η δικτατορία των συνταγματαρχών έθεσε στο στόχαστρο τα βιβλία («Μια από... αριθμού βιβλίων.»)
- Πολύτιμες πληροφορίες αντλούνται από το προσωπικό ημερολόγιο του Μιχάλη Μερακλή , ο οποίος κάνει λόγο για σύνταξη λιστών με απαγορευμένα βιβλία και παραλληλίζει την εποχή με εκείνη του μεσαίωνα (ως προς τις πρακτικές και τον πνευματικό σκοταδισμό), επισημαίνοντας ότι μεγάλο τμήμα της δικής του βιβλιοθήκης ήταν προς απόσυρση («Ο Μιχάλης... έγινε παράνομη...''»)
- Στους συγκεκριμένους καταλόγους εμφανίζονται σημαντικές μορφές της νεοελληνικής λογοτεχνίας , όπως του Ρίτσου και του Βάρναλη, εξαιτίας της αριστερής ιδεολογίας τους, ενώ αποκλείστηκαν ακόμη και έργα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας μόνο και μόνο επειδή ο μεταφραστής τους μπορεί να ανήκε στην αριστερή παράταξη («Το index... χαρακτηρισμένους αριστερούς.»)

Κείμενο Β

- Πάγια μέθοδος του καθεστώτος των συνταγματαρχών ήταν η δίωξη- φυλάκιση όσων θεωρούνταν αντιστασιακοί («Εκτός από... αντιστασιακές ενέργειες.»)
- Προς διευκόλυνση της προηγούμενης τακτικής καθιερώθηκαν τα έκτακτα στρατοδικεία («Μία από... εκτάκτων στρατοδικείων.»)
- Τα ενδεικτικά νούμερα που καταγράφονται στο παράθεμα διαφωτίζουν πλήρως την κατάσταση που είχε διαμορφωθεί στη χώρα εκείνη την περίοδο : στις 25/4/1967 δημιουργήθηκαν δέκα στρατοδικεία, σε διάφορες ελληνικές πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη κλ.π), ενώ μέσα σε μια επταετία (1967-1974) εκδόθηκαν σχεδόν 4.500 καταδίκες που αφορούσαν αντιστασιακές και αντικαθεστωτικές ενέργειες («Έτσι, στις... δικτατορικού καθεστώτος.»)

β) Απάντηση, Σχολικό Βιβλίο σελ. 159 : «Κορύφωση του... την εξουσία.»

Ιστορικά Παραθέματα

Κείμενο Γ

- Στο παράθεμα αυτό γίνεται λόγος για τους φοιτητές που αποφάσισαν να διατρανώσουν ανοιχτά την αντίθεση τους στο δικτατορικό καθεστώς, καταλαμβάνοντας το κτίριο της Νομικής Σχολής Αθηνών. Ειδικότερα, αναφέρονται κάποια από τα τραγούδια και τα συνθήματα που κυριαρχούσαν στη συγκέντρωσή τους («Κάτω η Χούντα»), τα οποία μάλιστα διατυπώνονταν για πρώτη φορά δημόσια («Οι φοιτητές... της Αθήνας.»)
- Δεν περιορίστηκαν όμως στα λεκτικά συνθήματα, καθότι είχαν ετοιμάσει και πλακάτ στα οποία αναγράφονταν με κεφαλαία γράμματα η λέξη «ΕΛΥΘΕΡΙΑ», καταδεικνύοντας έτσι την αφοβία και τη γενναιότητά τους («Κάποια στιγμή... του φόβου.»)
- Αυτές οι κινήσεις σύντομα τράβηξαν όχι μόνο την προσοχή των περαστικών, αλλά συχνά εξασφάλισαν και τη συμπαράστασή τους («Σύντομα οι... μαζί σας!»)

Κείμενο Δ

- Το συγκεκριμένο παράθεμα αποτελεί αυτοτελές απόσπασμα από την έκκληση του Ραδιοφωνικού σταθμού του Πολυτεχνείου Θεσσαλονίκης στις 17 Νοεμβρίου του 1973. Η φωνή που ακούγεται προειδοποιεί για ενδεχόμενη βία του στρατού εναντίον τους (ήταν περικυκλωμένοι) και επισημαίνει τη συλλογική ευθύνη σε περίπτωση τραυματισμού κάποιου από τους φοιτητές («Σας μιλάμε... το στρατό.»)
- Ενημερώνει τους πολίτες ότι οι διαπραγματεύσεις τους με το στρατό βρίσκονται σε εξέλιξη και τους καλεί να τοποθετηθούν υπέρ τους για να ενισχύσουν το εγχείρημα («Αυτή τη... πάρει θέση.»)
- Απευθύνεται ακόμα και στους στρατιώτες, προτάσσοντας τους κοινούς δεσμούς με αυτούς και την αδερφοσύνη που πρέπει να επιδείξουν απέναντι στον κοινό εχθρό, που είναι το καθεστώς («Ζητάμε από... είναι κοινός.»)
- Διευκρινίζει ότι όσοι φοιτητές παρίστανται εκεί, δε σκοπεύουν να αποχωρήσουν τουλάχιστον πριν ξημερώσει, και υπογραμμίζει για άλλη μια φορά την ανάγκη για κινητοποίηση και σύμπραξη όλων των Ελλήνων πολιτών («Δεν θέλουμε... πάρουν θέση!»)